

9 d'octubre

EL VENDRELL

Lloc: Escola Municipal de Música

MATÍ

A partir de les dotze

El Penedès i Catalunya

Ponència:

JORDI CUYÀS (director Pla Estratègic Penedès):

«L'encaix del Penedès a la Catalunya del segle XXI»

Taula Rodona:

JORDI JANÉ (Diputat Congreso Diputados);

FÈLIX SIMÓN (Plataforma Vegueria Penedès);

SIXTE MORAL (Diputat Congreso Diputados);

Moderadora, NÚRIA JANÉ (IEP)

Debat

Resum de Ponència

L'ENCAIX DEL PENEDEÈS A LA CATALUNYA DEL SEGLE XXI

JORDI CUYÀS I SOLER, director del Pla Estratègic del Penedès

ANTECEDENTS:

L'encaix del Penedès dins Catalunya ha anat evolucionant al pas del temps, movent-se entre dos pols que han anat depenent de les circumstàncies històriques del país; aquests pols són **el tenir personalitat pròpia** a l'hora de fer l'aportació al conjunt, o **estar subordinat als grans centres de decisió**. La meua opinió és que estar en un pol o un altre, amb les excepcions corresponents, no ha sigut tant un tema de voluntat, sinó dels mitjans de què ha disposat el país per organitzar-se.

Resumint molt, el Penedès ha tingut personalitat pròpia quan els mitjans de comunicació, mobilitat i de control del territori eren molt febles i calia una descentralització del poder per ser més eficaços. Quan els mitjans de comunicació s'enforteixen, és més eficaç pel poder tenir el territori centralitzat al voltant dels grans centres de decisió. Crec que per això ha subsistit la divisió provincial fins ara i algun gest de voluntarisme que es va donar a la segona República, va tenir molt poca efectivitat pràctica (a banda d'altres problemes més greus).

No és fins al segle XXI que la Generalitat es planteja organitzar el país d'una altra manera, més eficaç, per que **les comunicacions físiques i virtuals en xarxa fan que sigui més efectiva una organització menys centralitzada** que no que estigui subordinada als centres de poder. Per tant el reconeixement de noves realitats no es fa per romanticisme, sinó dins un context mundial de treball en xarxa. Com passa sempre, hi ha grups reticents a la nova dinàmica social, però que és qüestió de temps que desapareguin.

QUÈ APORTA EL PENEDEÈS AL PAÍS:

El Penedès és un **nus clau de comunicacions pel país**, pel que passen les dues autopistes que van de nord a sud i l'autopista i autovia que van del mar a l'interior de la península. I això és així per que geogràficament està situat en un punt geogràfic estratègic, que alhora li dona personalitat; aquesta situació fa que **toqui el mar i generi turisme**, alhora que disposi d'un **territori productor de raïm**, i per tant de vi tranquil i espumós. En el moment de la **industrialització** aquesta creix pels dos extrems, Vilanova i Igualada, llocs on en els darrers anys ha anat disminuint, creixent en canvi a l'Alt Penedès.

Aquestes aportacions les fa el Penedès **a tocar de l'àrea més poblada de Catalunya**, on hi viuen prop de 5 milions de persones. Aquesta proximitat fa que les aportacions del Penedès al país es puguin **fer de dues maneres, exclusivament al servei d'aquestes àrees o amb personalitat pròpia**, afavorint tot el conjunt.

PUNT DE PARTIDA:

El punt de partida a l'hora de definir l'encaix del Penedès amb Catalunya és que si la seva aportació es fa amb respecte, a mig termini qui hi guanya no és tant sols el Penedès, sinó el conjunt del país, que **disposarà d'un espai viu, amb personalitat, capaç de produir agricultura, donar servei de turisme i encabir indústria, de manera continuada, sense col·lapsar-se, en comptes de ser engolit i degradat com espai perifèric**.

L'ENCAIX AL SEGLE XXI DES DE LA PERSPECTIVA DELS CONTINGUTS:

Partint de la base del que hem vist fins ara, caldrà ser molt curosos a l'hora de preveure serveis i equipaments al Penedès que serveixin pel conjunt del país, ja que la vocació del nostre territori és mantenir-se com un espai, que és corredor, però que no està especialitzat en donar serveis als centres més poblats, sinó un espai que vol mantenir l'agricultura, els serveis, especialment els turístics i la indústria, funcionant en xarxa amb els centres propers.

En aquest sentit, el Penedès pot fer molt bé la tasca de corredor del país, no tant sols de nord a sud (2 vies) , sinó també interior a costa (les dues vies existents més l'eix diagonal); pot ser un espai agrícola al costat d'una gran aglomeració, amb totes les avantatges que això suposa per la qualitat de vida del conjunt; pot donar serveis de tot tipus, especialment els turístics de platja i enoturístics; i és un bon lloc per la indústria per la situació de corredor cap a tot arreu.

Però ***per poder fer aquestes funcions, el que no pot fer és contenir serveis basats en l'ocupació de sol i la gran mobilitat, que entorpeixen les activitats que sí que es volen tirar endavant des del territori.*** Aquests serveis, que són de diferents tipus, però tots tenen la mateixa característica, han de ser o més petits i repartits per tota l'àrea on hi viu la major part de persones a Catalunya, o, si són més grans, han d'estar situats més a l'interior del país, aprofitant les comunicacions del segle XXI, encara que resulti més car fer-les servir, doncs aquest cost d'avui (mínim per altra banda), serà el que ens possibilitarà disposar d'un país endreçat a mig termini.

L'ENCAIX AL SEGLE XXI DES DE LA PERSPECTIVA DE LA FORMA:

Catalunya ja ha reconegut formalment al Penedès com a Àmbit de Planificació, amb tot el que suposa això en l'actual legislació. ***Per tant el Penedès s'ha de relacionar amb el conjunt com un element més de la xarxa de territoris amb que Catalunya vol abordar el segle XXI.*** Un segle en el que els mecanismes que tenim a l'abast fan que no calgui estar present en un lloc per fer una gestió, que les decisions es poden prendre a l'acte entre molts llocs, on la capitalitat formal queda aigualida per les activitats reals. Ja sabem que encara queden passos per donar per que hi ha persones o grups que no s'han adonat de la realitat, però ja caurà pel seu propi pes.

El que cal fer avui és organitzar-nos el Penedès com a entitat capaç de parlar de tu a tu amb el Govern de Catalunya i amb els altres territoris. I això no és una cosa que ens hagin de donar, sinó que l'hem de fer nosaltres. Tenim eines, com la Mancomunitat de Municipis, els treballs en comú dels patronats de turisme en la Ruta del Xató, les entitats econòmiques i socials que tenen un abast supracomarcal,... Però tot ho tenim a mitges. Cal donar dos passos simultanis: el treball en conjunt de les institucions elegides democràticament, com element que indiqui com serà la futura Administració del territori i quines avantatges reportarà per la ciutadania, i l'assentament de les entitats, sense perdre a curt termini la seva personalitat, en el conjunt del territori. ***El treball consorciat d'aquests dues cames farà que el Penedès mantingui la seva personalitat tot aportant molt més al conjunt del país que no si continua esquarterat com a apèndix dels grans centres urbans; i tot això es pot fer perquè les comunicacions físiques i virtuals de la nostra societat del segle XXI ho permeten.***

Taula rodona

INTENT DE DONAR RESPOSTA A LES QÜESTIONS BÀSIQUES. PER UNA VEGUERIA DEL Penedès

SIXTE MORAL REIXACH, diputat al Congreso de los Diputados

La defensa de la proposta vegueria cal que sigui sempre en positiu i mai contra res ni ningú. . I en aquest sentit creiem que es pot estructurar en el nostre cas una vegueria al Penedès equilibrada i també forta , sense que calgui competir , al contrari, col·laborar i adequar les estratègies de la zona metropolitana a la nostra necessitat i aportar també a la regió metropolitana la nostra capacitat de crear elements generadors de potencial aliances com han estat els acords del Pacte Industrial o l'Arc Metropolità, d'enorme interès i que caldria activar.

- Tenim una massa crítica suficient per tenir els serveis necessaris, adequats i amb la qualitat necessària per cohesionar les nostres ciutats. El Penedès podria situar-se com a quarta vegueria per nombre d'habitants i, per tant, amb un nivell òptim en els estàndards de relació entre població i qualitat i proximitat del serveis i de l'acció de la governança sobre el territori. Sense voler entrar en retòriques inútil podríem qualificar el nostre territori com un **territori amb dimensió humana**, per les distàncies, per la diversitat, per les potencialitats i per la relació entre ciutadania i serveis. Tot gestionat des d'una proximitat assumible.
- Tenim ciutats fortes i viles i pobles dinàmics que generen una xarxa activa i potent que pot generar riquesa i la seva distribució justa i equitativa. La possibilitat de tirar endavant polítiques comunes i activitats conjuntes és més fàcil amb un territori pròxim, amb una certa tradició de treball comú i amb una voluntat d'explorar i explotar les potencialitats amb clau interna del territori però també com a projecció i aportació al conjunt del país.
- Tenim un territori que substància la diversitat geogràfica de manera harmònica i equilibrada i per tant la possibilitat de convivència de diversos sectors de producció.
- Tenim una diversificació econòmica que sempre hem dit que era un actiu , i a l'equilibri entre els sectors ara el que cal és qualificar-los. La possibilitat de que el marc productiu sigui també diversificat és compatible amb la possibilitat de la preservació dels valors econòmics vinculats a l'agricultura i la conservació així mateix del paisatge com un notable valor de potencial turístic i, per tant, de dinamització econòmica.
- Tenim una universitat que estenent el seu campus pot esdevenir un motor en el necessari canvi productiu que tothom invoca en el nostre territori amb complicitat amb els sectors econòmics i socials i amb el suport de les administracions. No hi ha dubte que l'educació serà una de les bases sòlides per la recuperació econòmica i de futur. Comptar en un territori amb tot el recorregut acadèmic poc ésser un element també de redirigir aquest estudis vinculant-los a les necessitats del territori.

- Tenim un pòsit cultural forjat durant molts envejable i un excel·lent marc patrimonial que posat en valor pot esdevenir un potencial econòmic notable d'acords amb els actuals postulats de vincular la cultura i el creixement econòmic. No hi ha dubte que els corrents culturals són cada cop més universals, però tot i així, és també la cultura l'element clau de la cohesió d'un territori, entenen la cultural com un marc de referència com un marc en el que es dipositen, idees, propostes, sentiments, pertinença... Al Penedès la tradició cultural està fortament arrelada a la ciutadania. És doncs un actiu no només per activar l'economia sinó com elements de cohesió, d'inserció d de la ciutadania en un marc referencial de territori.
- Tenim unes infraestructures que posant-les prioritàriament al servei del propi territori i no només de pas o servitud poden ajudar al desenvolupament i contribuir a l'equilibri interterritorial. És evident que sempre serem un territori e pas. Així és al història, però d'aquesta situació cal treure'n les millors les millors possibilitats en els nostres territoris, validant-les i potenciant-les al servei de nostre àmbit físic i donant-les-hi el valor d'actiu territorial.

No ho tenim tot, per descomptat, però deu-n'hi -do dels recursos de tot tipus que podem activar i potenciar.

I cal parlar, per descomptat, també dels recursos econòmics i humans que requereixen el funcionament de les vegueries. Aquest no és un tema que s'hagi de resoldre en el planteig de la proposta de la Vegueria del Penedès únicament, cal que la llei prevegi com els serveis i recursos que provenen de les diputacions – si aquestes desapareixen que caldria discutir-ho a fons, però sense cap interès ni sectari ni partidista- s'han de distribuir de manera solidària i de manera equitativa de manera que ajudi a que el territori -i el País- siguin equilibrats i sostenibles. Creiem que és possible incloent en la divisió en vegueries el cas del Penedès.

Sabem que davant d'una divisió nova les opinions són sempre hipotètiques perquè no tenim cap experiència i pe tant els supòsit són els que imperes. Però per parlar sobre la realitat cal que passi un determinat temps per afermar les propostes i desvetllar les lògiques incògnites que avui tenim.

Som conscients també que molts dels arguments aquí exposats per defensar la Vegueria del Penedès – i volgudament no posem ni parlem de quin límits territorial ha de tenir en el cas de l'Anoia – hom els podria utilitzar per defensar l'adscripció a la Vegueria de Barcelona, acceptat això, ens decanem per una organització territorial i divisió política de proximitat, sense renunciar a estratègies d'aliances territorials més àmplies, sense ignorar les dificultats d'una nova organització, i això és més factible amb la creació de la Vegueria del Penedès

És en aquests sentit, entenen que el territori és també una manera de viure de pensar i de posicionar-se al país, creiem que en aquest moment històric l'opció de la Vegueria del Penedès és la que pot cohesionar més a la nostra ciutadania i potenciar millor les possibilitats col·lectives en tots els àmbits de la comunitat.

Taula Rodona

I AL SEGLE XXI, QUINA CATALUNYA VOLEM PEL Penedès?

FÈLIX SIMÓN, membre de la Plataforma per una Vegueria Pròpia

L'expressió de "l'encaix", posa de manifest la relació d'inferioritat històrica del Penedès enfront de les altres regions, reconegudes en la Llei de Vegueries aprovada el passat 27 de juliol al Parlament de Catalunya. Des de la PVP hem fet un llarg camí, hem obert una nova via, però encara queda molta feina per fer si tenim present que el Penedès avui és una realitat complexa i fràgil, un territori molt estressat, que influeix en la qualitat de vida i en la felicitat dels seus habitants. Per això ara, la qüestió no és acostumar-se amb el que ens donen, ens cal trobar el camí més curt per poder sortir d'aquesta desafecció política que tenim, i cal estudiar quines receptes ens poden ser vàlides,

Si els principals protagonistes som el poble, cadascú s'autodetermina quan decideix si vol o no vol participar en el nostre principal objectiu de millorar la vida de les persones, dels pobles i ciutats de la nostra Vegueria Penedès, i del país sencer; per això ens cal aprofitar que el conflicte i la crisi són oportunitats per transformar. Les eleccions són els moments adequats per plantejar canvis i ara més que mai és prioritari una millora substancial de la gestió pública, transparent i transformadora. No tinguem cap dubte, que l'encaix del Penedès a la nova Catalunya independent, amb estat propi, serà de molta més qualitat, primer per a tots nosaltres, i també per a les generacions futures.

9 d'octubre

EL VENDRELL

Lloc: Escola Municipal de Música

MATÍ

A partir de dos quarts de dues

Conclusions

ALBERT TUBAU, enginyer i vice-president de l'IEP

“El Penedès a la Catalunya del segle XXI: algunes propostes”